

LABĀS PRAKSES CEĻVEDIS

Erasmus+ darba vērošanas mobilitāte
Conservatoire Gabriel Pierné Eurométropole de Metz, Francijā

Erasmus+ projekts Nr. 2025-1-LV01-KA121-VET-000314398

MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola”

2026

Par ceļvedi

Šajā Labās prakses ceļvedī apkopoti MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola” darbinieku pieredzes apraksti pēc Erasmus+ darba vērošanas mobilitātes Conservatoire Gabriel Pierné Eurométropole de Metz, Francijā. Dalībnieku teksti saglabāti maksimāli tuvu autoru sākotnējam formulējumam; veiktas tikai vieglas gramatiskas un terminoloģiskas korekcijas, kas nepieciešamas vienotai un publicējamai dokumenta formai.

Mobilitāte norisinājās Erasmus+ projekta Nr. 2025-1-LV01-KA121-VET-000314398 ietvaros. Tās laikā dalībnieki iepazīna Francijas mūzikas izglītības praksi, džeza un ritma mūzikas pedagoģiju, iekļaujošās izglītības piemērus, kultūras institūciju sadarbību, ilgtspējīgas pieejas un starptautiskās partnerības attīstības iespējas.

Mobilitātes dalībnieki

- Aldars Šagžijevs – projektu koordinators
- Jēkabs Macpans – direktors
- Ance Jankovska – dziedāšanas un mūzikas teorijas skolotāja
- Emīls Fricis Bogdanovičs – ritma mūzikas nodaļas vadītājs, basa pedagogs
- Oskars Nejs – džeza sitaminstrumentu skolotājs
- Kristis Daubaris – džeza trombona un mūzikas teorijas skolotājs
- Kristers Lauriņš – džeza saksofona skolotājs

Satura rādītājs

- 1. Aldars Šagžijevs
- 2. Jēkabs Macpans
- 3. Ance Jankovska
- 4. Emīls Fricis Bogdanovičs
- 5. Oskars Nejs
- 6. Kristis Daubaris
- 7. Kristers Lauriņš

1. Aldars Šagžijevs

MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola” projektu koordinators

Mobilitātes mērķi un sasniegtie rezultāti

2026. gada janvārī Erasmus+ projekta ietvaros man bija iespēja piedalīties darba vērošanas mobilitātē Francijā – Conservatoire Gabriel Pierné Eurométropole de Metz. Mobilitātē piedalījās septiņu cilvēku delegācija no MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola”, tostarp skolas direktors, džeza un ritma mūzikas pedagogi un es kā projekta koordinators.

Šī mobilitāte kļuva par vienu no nozīmīgākajām profesionālajām pieredzēm manā Erasmus+ darbā, jo projekts nepalika tikai dokumentu, atskaišu un formālu tikšanos līmenī. Tas reāli turpina dzīvot cilvēku profesionālajos virzienos, sadarbībās, attiecībās un jaunās idejās, kas radušās pēc šī brauciena.

Mans kā projekta koordinators mērķis bija iepazīt Francijas mūzikas izglītības sistēmu, konservatorijas organizācijas kultūru, internacionalizācijas pieeju, sadarbības modeli ar vietējo komūnu un kultūras institūcijām, kā arī izprast, kā praksē tiek īstenotas Erasmus+ prioritātes – iekļaušana, līdzdalība, demokrātija, ilgtspēja un digitalizācija.

Izvirzītie mācīšanās mērķi tika sasniegti gandrīz pilnā apjomā.

Trīs intensīvu dienu laikā mēs vērojām nodarbības, tikāties ar skolas vadību un pašvaldības pārstāvi, piedalījāmies diskusijās ar pedagogiem, apmeklējām koncertus un džemesesiju, iepazīnām kultūras infrastruktūru un daudz runājām ar franču kolēģiem neformālā vidē.

Īpaši vērtīgas bija tikšanās ar konservatorijas vadību un Mecas pašvaldības starptautisko sakaru pārstāvjiem. Šajās sarunās kļuva skaidrs, ka konservatorija Francijā nav tikai izglītības iestāde šaurā nozīmē. Tā ir daļa no pilsētas kultūras un sociālās ekosistēmas – cieši saistīta ar pašvaldību, koncertdzīvi, kultūras institūcijām, baznīcām un vietējo sabiedrību.

Tas lika man pārdomāt arī mūsu pašu skolas nākotnes attīstības virzienus un nepieciešamību arvien vairāk stiprināt skolas lomu kā reģionālam kultūras centram.

Džeza dziedāšanas nodarbība – visa projekta simbols

Viena no nozīmīgākajām pieredzēm šajā mobilitātē bija džeza dziedāšanas nodarbība, kuru vadīja franču džeza vokāliste. Šī nodarbība kļuva par sava veida visa projekta simbolu.

Visi audzēkņi bija sagatavojuši vienu džeza standartu, kuru izpildīja pēc kārtas – katrs savā manierē, savā muzikālajā personībā un interpretācijā. Pavadošajai grupai bija jāspēj elastīgi pielāgoties katram solistam. Nodarības mērķis nebija tikai iemācīties dziesmu vai tehniski kvalitatīvi to izpildīt. Tika mācīta sadarbība, savstarpējs atbalsts, muzikālā komunikācija un spēja klausīties.

Ļoti būtiski bija tas, ka nodarbībā organiski iesaistījās arī mūsu pedagogi – gan kā dziedātāji, gan kā pavadošās grupas mūziķi. Barjera starp “vietējiem” un “viesiem” pazuda ļoti ātri. Mūzika kļuva par universālu valodu.

Tieši šajā nodarbībā visspilgtāk bija jūtama franču organizācijas kultūra – mierīga, cieņpilna, demokrātiska, bet vienlaikus profesionāli prasīga. Skolotāja spēja vienlaikus atbalstīt, iedrošināt un virzīt audzēkņus uz profesionālu rezultātu. Pat nelielas neveiklības vai kļūdas netika uztvertas kā problēma vai pazemojuma iemesls.

Īpaši spilgti atmiņā palika situācija, kad vienas audzēknes rīcība man sākotnēji šķita neierasta mūsu skolas pieredzes kontekstā. Skolotājas un auditorijas reakcija bija pilnīgi mierīga un neitrāla. Neviens viņu

nekaunināja. Viņa tika vienkārši pieņemta grupā. Citā situācijā pieauguša dalībiece ieradās vēlāk un tika sagaidīta ar aplausiem. Šie sīkumi ļoti spilgti raksturoja vidi, kurā cilvēks netiek pazemots, bet iekļauts.

Tajā pašā laikā profesionālā kvalitāte ne mirkli netika upurēta.

Šī pieredze kļuva par atgādinājumu, ka cienpilna attieksme un profesionāli rezultāti nav pretrunā.

Sadarbība, kas turpina dzīvot

Šīs nodarbības un visas mobilitātes rezultāts nav palicis tikai pieredzes līmenī.

Sadarbība ar konkrēto franču džeza vokālisti jau turpinās mūsu skolas organizētajā festivālā “Ventspils Groove”. Savukārt franču džeza pianists Stéphane Escoms, kurš ir sens mūsu skolas draugs un vairākkārtējs festivāla dalībnieks, ir iecerējis savā skolā veidot līdzīgu festivālu mūsu organizētajam.

Šeit rodas īsta Erasmus+ sinerģija.

Ja šī iecere attīstīsies veiksmīgi, tā kļūs par lielisku apmaiņas platformu abu skolu audzēkņiem un pedagogiem. Tas ir īpaši svarīgi mūsu skolas džeza nodaļai, jo līdz šim audzēkņu starptautiskās mobilitātes pārsvarā bija saistītas ar klasisko mūziku. Tagad arī džeza nodaļas audzēkņiem paveras jaunas starptautiskas iespējas.

Šī ir viena no būtiskākajām projekta ilgtermiņa ietekmēm.

Iekļaušana praksē

Ļoti nozīmīga bija arī franču pieredze iekļaujošā izglītībā.

Mecas konservatorija sadarbojas ar pilsētas vispārizglītojošajām skolām un ir izveidojusi īpašu programmu bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem. Šī pieeja netika pasniegta kā “īpašs projekts”, bet gan kā pašsaprotama izglītības sistēmas sastāvdaļa.

Tas bija ļoti vērtīgs piemērs arī mums.

Latvijā par iekļaušanu daudz runājam arī stratēģiskā līmenī, bet Francijā redzējam ļoti pārliecinošu tās īstenojumu ikdienas praksē – mierīgi, bez skaļiem lozungiem, organiski integrējot cilvēkus kopējā izglītības un kultūras vidē.

Kultūras mantojums un ilgtspēja

Milzīgu iespaidu atstāja franču attieksme pret kultūras mantojumu.

Džemesija notika īpaši šādiem pasākumiem pielāgotā bijušajā baznīcā. Vecā arhitektoniskā substance netika nojaukta vai pamesta novārtā – tā tika saglabāta un izmantota jaunā veidā.

Arī koncertzāle “Arsenāls” ir izbūvēta vēsturiskā arsenāla ēkā.

Šī pieredze lika man ļoti nopietni pārdomāt mūsu pašu attieksmi pret kultūras mantojumu Latvijā. Francijā skaidri redzams, ka ilgtspēja nenozīmē tikai “zaļus” saukļus vai jaunu ēku būvēšanu. Ilgtspēja nozīmē arī spēju saglabāt, cienīt un atkārtoti izmantot to, kas jau ir radīts.

Šī pieeja atstāja ļoti spēcīgu emocionālu un profesionālu iespaidu.

Kultūra ārpus koncertzāles

Mobilitātes laikā ļoti nozīmīga loma bija arī neformālajām sarunām un kopīgai kultūras pieredzei.

Stéphane Escoms uzņēmās sava veida kulinārā gida lomu un iepazīstināja mūs ar autentisku Francijas kulināro kultūru. Mēs apmeklējām restorānus, kuros ēdiens tika gatavots kā daļa no kultūras tradīcijas, nevis rūpnieciska vai ātra patēriņa produkts.

Ēšana, protams, nebija viens no sākotnēji definētajiem mācīšanās mērķiem, tomēr praksē tā kļuva par būtisku projekta ietekmes sastāvdaļu.

Daudziem mūsu jaunajiem pedagogiem šī bija pirmā tik tieša sastapšanās ar autentisku franču gastronomijas kultūru un pašu franču attieksmi pret ēdienu, sarunām un kopā būšanu.

Tieši šādos brīžos rodas īstas partnerības.

Projekta ietekme uz cilvēkiem

Kā projekta koordinators ļoti personīgi izjutu gandarījumu, redzot, ka projekta ietekme nepaliek tikai dokumentos un atskaitēs.

Īpaši emocionāls man ir stāsts par mūsu džeza dziedāšanas skolotāju Anci Jankovsku.

Dzemesijā viņa iepazinās ar urugvajiešu dziedātāju, kura specializējas brazīļu mūzikā. Šī tikšanās kļuva par jauna profesionāla virziena sākumu. Ance sāka apgūt portugāļu valodu, attālināti mācās brazīļu mūzikas izrunu un stilistiku pie iepazītās kolēģes, un jau tapis pirmais YouTube video ar brazīļu dziesmu, kuru viņa ieskaņojusi kopā ar citiem projekta dalībniekiem.

Šādos brīžos kļūst skaidrs, ka Erasmus+ projekti spēj ietekmēt cilvēku profesionālos ceļus ļoti konkrētā un ilglaicīgā veidā.

Digitalizācija – pašsaprotama ikdiena

Mobilitātes laikā vērojām arī franču digitālos risinājumus un to lietojumu.

Radās sajūta, ka digitalizācija pie viņiem vairs nav nekas īpašs vai demonstratīvs – tā ir pašsaprotama ikdienas sastāvdaļa. Šajā jomā arī mūsu skolai jau ir daudz kopīga ar franču kolēģiem.

Vienlaikus mobilitāte apliecināja, ka digitālās iespējas būtiski paplašina starptautiskās sadarbības robežas. Piemēram, Ance portugāļu valodas un brazīļu mūzikas izrunas nodarbības attālināti šodien ir pilnīgi normāla realitāte.

Mūzikas teorija un metodiskie materiāli

Ļoti nozīmīgs ieguvums bija franču kolēģu dāsnums, daloties ar metodiskajiem materiāliem.

Mūsu mūzikas teorijas pedagogi saņēma ļoti vērtīgus materiālus, kas jau tiek aktīvi izplatīti skolotāju vidū un izmantoti praktiskajā darbā.

Šis ir viens no būtiskākajiem Erasmus+ mobilitāšu ieguvumiem – ne tikai idejas vai iespāidi, bet konkrēti darba instrumenti, kurus iespējams izmantot uzreiz.

Mobilitātes ietekme uz skolas komandu

Ļoti nozīmīga bija arī mūsu skolas direktora dalība mobilitātē.

Šāds brauciens ļauj ne tikai iepazīt citas valsts izglītības sistēmu, bet arī saliedēt pašu skolas komandu, labāk iepazīt kolēģus, mācīties kopā un pārdomāt savas skolas kultūru, attieksmes un vērtības.

Īpaši svarīgi tas ir jaunajiem pedagogiem.

Organizācijas kultūru nav iespējams vienkārši “pārkopēt” vai administratīvi ieviest. Tomēr to iespējams piedzīvot, redzēt praksē un pamazām pārņemt caur piemēru.

Šajā ziņā mobilitātes ir neaizvietoājams instruments.

Secinājumi

Trīs dienu laikā pilnībā izprast Francijas mūzikas izglītības sistēmas nianšes nav iespējams. Jāņem vērā arī tas, ka pati Francija ir ļoti dažāda un tradīcijas atšķiras starp reģioniem.

Tomēr šī mobilitāte skaidri parādīja vairākas lietas.

Pirmkārt – starptautiskā sadarbība kļūst vērtīga tikai tad, ja tā pāraug cilvēciskās attiecībās un uzticībā.

Otrkārt – profesionāla kvalitāte nav pretrunā demokrātiskai, cieņpilnai un iekļaujošai videi.

Treškārt – kultūras mantojuma saglabāšana un ilgtspējīga izmantošana var kļūt par spēcīgu izglītības un identitātes instrumentu.

Un visbeidzot – Erasmus+ projekti nav tikai mobilitātes. Tie ir reāli cilvēku dzīves un institūciju attīstības procesi.

Šī mobilitāte ir kļuvusi par stabilu pamatu turpmākai sadarbībai starp MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola” un Conservatoire Gabriel Pierné Eurométropole de Metz, un esmu pārliecināts, ka tās ietekme būs jūtama vēl daudzus gadus.

2. Jēkabs Macpans

MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola” direktors

Labās prakses apraksts

2026. gada janvārī Erasmus+ projekta ietvaros man bija iespēja piedalīties darba vērošanas mobilitātē Francijā – Conservatoire Gabriel Pierné Eurométropole de Metz. Šajā vizītē piedalījās MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola” delegācija, kurā bija pārstāvēta gan skolas vadība un projektu koordinācija, gan džeza un ritma mūzikas pedagogi. Mobilitāte bija nozīmīga ne tikai profesionālās pilnveides, bet arī institucionālās attīstības un ilgtermiņa starptautiskās sadarbības kontekstā.

Kā skolas direktoram mans galvenais mērķis bija gūt padziļinātu izpratni par Francijas mūzikas izglītības sistēmu, konservatorijas pārvaldības modeli, tās lomu vietējā kultūras un izglītības ekosistēmā, kā arī vērot, kā praksē tiek īstenoti iekļaušanas, līdzdalības, kultūras mantojuma saglabāšanas un starpinstitutionālās sadarbības principi. Vienlaikus mani interesēja tas, kā šī pieredze var palīdzēt Ventspils Mūzikas vidusskolai vēl mērķtiecīgāk attīstīties kā reģionālam kultūras centram un starptautiski atvērtai profesionālās izglītības iestādei.

Konservatorija kā daļa no pilsētas kultūras ekosistēmas

Viens no būtiskākajiem mobilitātes ieguvumiem bija iespēja ieraudzīt konservatoriju nevis tikai kā mācību iestādi, bet kā cieši integrētu pilsētas kultūras dzīves daļiņnieku. Tikšanās laikā ar Conservatoire Gabriel Pierné vadības pārstāvjiem un Mecas pašvaldības starptautisko sakaru jomas pārstāvi tika pārrunāta konservatorijas loma pilsētas attīstībā, tās sadarbība ar pašvaldību, kultūras institūcijām, koncertvietām un plašāku sabiedrību.

Man šis aspekts bija īpaši nozīmīgs arī tādēļ, ka līdztekus direktora darbam esmu Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes deputāts. Tādēļ konservatorijas un pašvaldības sadarbības modelis mani interesēja ne tikai no vienas izglītības iestādes vadītāja skatpunkta, bet arī plašāk – domājot par to, kā pašvaldība var stratēģiski veidot vidi, kurā izglītība, kultūra un sabiedrības iesaiste savstarpēji stiprina cita citu.

Mecas piemērs parādīja, cik svarīgi ir, lai mūzikas izglītības iestāde pilsētā nebūtu izolēta struktūra. Tā var kļūt par partneri sabiedrības saliedēšanā, kultūras pieejamības paplašināšanā un pilsētas identitātes

veidošanā. Šī atziņa ir būtiska arī Ventspilij, kur MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola” jau šobrīd darbojas ciešā sinerģijā ar koncertzāli “Latvija”, Mūzikas bibliotēku un citiem kultūras dzīves dalībniekiem, tomēr Francijas pieredze mudina šo sadarbību attīstīt vēl stratēģiskāk un plašāk.

Vadības līmeņa sarunas un ilgtermiņa sadarbības iespējas

Īpaši vērtīga bija tikšanās ar konservatorijas vadību, kuras laikā iepazinām iestādes darbības struktūru, pārvaldības principus, mācību ciklu organizāciju un partnerību veidošanas pieredzi. Sarunās tika iezīmētas arī konkrētas nākotnes sadarbības iespējas starp abām skolām.

Mobilitāte nostiprināja pārliecību, ka mūsu sadarbībai ar Mecas konservatoriju ir ļoti labs pamats. Tā nav tikai vienreizēja vizīte, bet potenciāli ilgtermiņa partnerība, kuras ietvaros var attīstīties kopīgas meistarklases, pieredzes apmaiņas vizītes, festivāli un jaunas iespējas gan pedagogiem, gan audzēkņiem. Īpaši nozīmīgi šķiet plāni turpināt sadarbību džeza izglītības jomā, vienlaikus atverot durvis arī citiem mūzikas izglītības virzieniem.

Šajā ziņā ārkārtīgi vērtīga ir jau pastāvošā personiskā un profesionālā saikne ar franču džeza pianistu Stéphane Escoms, kurš jau iepriekš vairākkārt iesaistījies mūsu skolas rīkotajā festivālā “Ventspils Groove”. Tagad šī sadarbība iegūst institucionāli plašāku tvērumu. Tika pārrunāta iecere nākotnē attīstīt līdzīga festivāla modeli arī Francijā, radot iespēju veidot regulāru, abpusēju sadarbību un, iespējams, ilgtermiņā arī kopīgu festivālu platformu, kas pamīšus norisinātos Latvijā un Francijā.

No skolas attīstības skatpunkta tas ir ļoti būtiski. Līdz šim mūsu audzēkņu starptautiskās mobilitātes lielā mērā bija saistītas ar klasiskās mūzikas virzieniem. Jaunā sadarbība rada reālu iespēju nākotnē paplašināt starptautiskās mācību mobilitātes arī džeza un ritma mūzikas audzēkņiem.

Izglītība, kultūra un kopīgi pasākumi

Mobilitātes laikā bija iespēja vērot arī to, kā konservatorija sadarbībā ar kultūras institūcijām un koncertvietām veido publiskus pasākumus. Īpaši nozīmīga pieredze bija džemesesija, kas notika koncertiem un kopīgai muzicēšanai pielāgotā vēsturiskā telpā – bijušajā baznīcā. Tā bija ne tikai muzikāli augstvērtīga norise, bet arī ļoti labs piemērs tam, kā izglītības iestāde, kultūras vide un pilsētas infrastruktūra savstarpēji papildina cita citu.

Šāds modelis ir ļoti tuvs arī Ventspils Mūzikas vidusskolas pieredzei, jo mūsu skola regulāri sadarbojas ar koncertzāli “Latvija”, veidojot kopīgus pasākumus un sniedzot audzēkņiem iespēju nonākt profesionālas kultūras vides centrā. Mecas piemērs vēlreiz apliecināja, ka šāda sadarbība nav tikai papildinājums izglītības procesam, bet viena no kvalitatīvas mūzikas izglītības būtiskajām sastāvdaļām.

Pieredzētais Francijā mudina vēl vairāk domāt par to, kā kopīgi pasākumi, džemesesijas, festivāli un meistarklases var kļūt par abu skolu starptautiskās identitātes un ilgtermiņa sadarbības pamatu.

Iekļaušana kā ikdienas prakse

Ļoti nozīmīga mobilitātes daļa bija iepazīšanās ar Mecas konservatorijas darbu iekļaušanas jomā. Skola ir izveidojusi īpašu programmu bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem un šajā darbā sadarbojas ar pilsētas vispārējās izglītības skolām. Būtiski ir tas, ka iekļaušana netika pasniegta kā atsevišķs ārpusē stāvošs projekts, bet kā organiska iestādes domāšanas un ikdienas darba daļa.

Šī pieredze bija nozīmīga arī vadības līmenī, jo tā apliecināja, ka iekļaujoša izglītība nav pretrunā augstiem profesionālajiem standartiem. Tieši otrādi – cieņpilna attieksme, individuāla pieeja un atvērtība dažādībai rada vidi, kurā cilvēki var augt, attīstīties un pilnvērtīgi piedalīties kultūras dzīvē.

Arī mācību nodarbībās bija vērojama demokrātiska un cieņpilna komunikācija starp skolotājiem un audzēkņiem. Skolotāju attieksme bija vienlaikus atbalstoša un profesionāli virzoša. Šāds līdzsvars ir ļoti vērtīgs piemērs ikvienai izglītības iestādei.

Kultūras mantojums un ilgtspēja

Spēcīgu iespaidu atstāja franču attieksme pret kultūras mantojumu un vēsturiskās vides ilgtspējīgu izmantošanu. Džemesija notika bijušajā baznīcā, kas pielāgota jauniem kultūras mērķiem, bet koncertzāle “Arsenāls” izvietota vēsturiskā arsenāla ēkā. Šie piemēri spilgti apliecina, ka ilgtspēja nav tikai jautājums par energoefektivitāti vai jaunu tehnoloģiju lietojumu. Tā ir arī spēja saglabāt, cienīt un no jauna atklāt jau esošo kultūras mantojumu.

Šāda pieeja liek pārdomāt arī mūsu pašu praksi – kā Latvijā un konkrēti Ventspilī vēl vairāk novērtēt vēsturiskās ēkas, kultūrtelpu un mantojumu, nevis automātiski tiekties pēc jauna būvniecības risinājuma. Kultūras infrastruktūra var būt gan funkcionāla, gan identitāti stiprinoša, ja tā balstās cieņā pret vēsturi.

Pedagoģiskais saturs un metodiskie ieguvumi

Lai gan mans primārais skatījums šajā mobilitātē bija saistīts ar vadības un institucionālajiem jautājumiem, ļoti vērtīga bija arī iespēja vērot konkrētas nodarbības un mācību procesa organizāciju. Džeza dziedāšanas nodarbība, harmonijas mēģinājums un džezam veltītās darbnīcas parādīja, kā praktiskā muzicēšana, teorija un improvizācija tiek sasaistītas vienotā mācību procesā.

Īpaši jāuzsver franču kolēģu dāsnums, daloties ar metodiskajiem materiāliem. Šie materiāli jau kļuvuši par nozīmīgu ieguldījumu mūsu skolotāju profesionālajā darbā, un to izmantošana turpinās arī pēc mobilitātes. Tas apliecina, ka starptautiska sadarbība var dot ne vien iedvesmu, bet arī ļoti konkrētus, praktiski izmantojamus rezultātus.

Komandas stiprināšana un organizācijas kultūra

Šī mobilitāte bija vērtīga arī mūsu pašu komandas saliedēšanās kontekstā. Līdzdalība šādā starptautiskā pieredzē ārpus ikdienas rutīnas ļauj labāk iepazīt kolēģus, brīvāk runāt par skolas nākotni un vērot, kā kopīga mācīšanās ietekmē komandas attiecības.

Īpaši svarīgi tas ir jaunajiem pedagogiem, kuri vēl veido savu profesionālo identitāti un izpratni par institucionālo kultūru. Šādas mobilitātes ļauj šo kultūru ne tikai aprakstīt vārdos, bet reāli piedzīvot – redzēt, kā kolēģi citā skolā sadarbojas, kā tiek veidota attieksme pret audzēkņiem, kā tiek savienota profesionālā prasība un cilvēciskums.

No direktora skatpunkta šāda kopīga pieredze ir ārkārtīgi vērtīga, jo tā palīdz veidot vienotu izpratni par skolas attīstības virzieniem un stiprina kopējo profesionālo kultūru.

Secinājumi

Mobilitāte Conservatoire Gabriel Pierné Eurométropole de Metz bija ļoti nozīmīga gan man personīgi, gan MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola” attīstībai kopumā. Tā ļāva gūt plašu ieskatu Francijas mūzikas izglītības sistēmā, konservatorijas un pašvaldības sadarbībā, kultūras institūciju lomā, iekļaujošās izglītības praksē un ilgtspējīgā kultūras mantojuma izmantošanā.

Vienlaikus šī mobilitāte deva ļoti konkrētu stratēģisku pienesumu mūsu skolas turpmākajai attīstībai. Tā nostiprināja jaunu partnerību, iezīmēja nākotnes festivālu un apmaiņas iespējas, paplašināja starptautiskās sadarbības perspektīvu džeza izglītībā un sniedza praktiskus metodiskos resursus.

Šī pieredze vēlreiz apliecināja Erasmus+ programmas īpašo nozīmi. Tā ļauj skolām pārvarēt lokālas robežas, mācīties no citiem, labāk izprast pašām sevi un attīstīties jaunā kvalitātē. Esmu pārliecināts, ka Mecas

mobilitātes ietekme būs ilglaicīga un turpinās izpausties gan mūsu skolas ikdienas darbā, gan turpmākajā starptautiskajā sadarbībā.

3. Ance Jankovska

Dziedāšanas un mūzikas teorijas skolotāja

Conservatoire Gabriel Pierné pedagogi ar savu profesionalitāti un plašo pieredzi darbā ar dažādu vecumu un tautību studentiem būtiski veicināja manu profesionālo izaugsmi gan mūzikas teorijas jomā, gan džeza vokāla jomā. Īpaši vēlos atzīmēt pasniedzējas Valérie Agulhon-Graschaire pieeju improvizācijas prasmju attīstīšanā, strādājot gan individuālajās nodarbībās, gan darbā ar ansambli. Ikdienas komunikācija un sadarbība ar pieredzējušiem pedagogiem un augsta līmeņa mūziķiem deva lielāku izpratni un idejas par pedagogisko pieeju daudzveidību, džeza vokāla stilistiku un interpretācijas brīvību. Šī pieredze paplašināja manu zināšanu līmeni un motivēja iegūto integrēt turpmākajā radošajā un izglītības procesā.

Džeza vokāla stundu plāna izveide tiek balstīta uz Judy Niemack metodisko pieeju, kas aprakstīta grāmatā *Hear It, Sing It!*, uzsverot dzirdes, balss un muzikālās domāšanas ciešo saikni improvizācijas procesā. Uzmanība lielākoties tiek pievērsta aktīvai klausīšanās praksei, melodisko frāžu dziedāšanai pēc dzirdes, kā arī pakāpeniskai pārejai no dzirdētā materiāla uz apzinātu improvizāciju. Metode veicina studentu spēju iekšēji dzirdēt harmonijas un melodiskās līnijas pirms dziedāšanas, tādējādi attīstot iekšējo dzirdi, intonācijas precizitāti un stilistisko izpratni. Šāda pieeja ļauj veidot loģisku un progresējošu attīstību, kur tehniskās prasmes un radošā brīvība attīstās vienlaicīgi.

Džeza vokāla mācību stundas tiek iedalītas divos veidos – balss reģistru attīstošās nodarbībās un performatīvās nodarbībās –, lai produktīvi attīstītu gan vokālās tehnikas pamatus, gan skatuves prasmes. Tehniskajās stundās tiek attīstīti divi galvenie reģistri – krūšu reģistrs un galvas reģistrs –, kā arī apvienotais reģistrs – mikss, kas jāapgūst tieši džeza dziedātājiem, lai darbā ar pavadošo sastāvu akcentu varētu likt uz performanci, nevis reģistru attīstīšanu. Savukārt darbā ar pavadošo grupu, muzicējot, tiek strādāts ar skaņdarbu interpretāciju, improvizāciju un saspēli, veicinot muzikālo komunikāciju, ritma izjūtu un skatuves klātbūtni. Šāda stundu sadale nodrošina strukturētu un efektīvu mācību procesu, kur tehniskā sagatavotība palīdz sniegt pārliecinošu muzikālo izpildījumu.

Džeza mūzikas teorijas nodarbība tiek veidota kā praktiski teorētisks process, kurā studenti spēlē klavieres un apgūst pamatprasmes harmonijā, teorijā un solfedžo. Būtiski, ka šīs stundas tiek veidotas tā, lai katram studentam rastos izpratne ne tikai par teorētisko pusi, bet arī par muzikālo valodu. Izvēloties vienu konkrētu frāzi un integrējot to mācību stundā kā referenci, pedagogs nostiprina studentu atmiņā materiālu daudz labāk nekā teorētiski analizējot bez praktiska pielietojuma.

Šī pieredze Conservatoire Gabriel Pierné bija personīgs un profesionāls ieguvums, padziļinot manu izpratni par džeza vokāla pedagoģiju un mācību procesa strukturēšanu. Darbs ar pieeju, kas apvieno vokālo tehniku, improvizāciju, teoriju un muzicēšanu ar pavadošo grupu, deva iespēju paplašināt manu skatījumu uz pedagogiskajām pieejām un metodisko materiālu lietošanas daudzveidību. Iegūtās metodes un praktiskie paņēmieni būtiski uzlaboja manas spējas gan kā izpildītājam, gan kā pedagoģiem.

4. Emīls Frīcis Bogdanovičs

Ritma mūzikas nodaļas vadītājs, basa pedagogs

Mobilitātes mērķis

Mobilitātes mērķis bija iepazīt Mecas mūzikas konservatorijas mācību procesa organizāciju, ansambļu darba metodiku un pedagoģiskās pieejas, kā arī salīdzināt tās ar Latvijas mūzikas skolu un mūzikas vidusskolu praksi. Īpaša uzmanība tika pievērsta ritma mūzikas mācīšanai, improvizācijas lomai, kolektīvajai muzicēšanai un iekļaujošās izglītības principu īstenošanai.

Mecas mūzikas konservatorijas raksturojums

Mecas mūzikas konservatorija ir uz mūsdienīgu, praksē balstītu mūzikas izglītību orientēta institūcija, kur mācību process tiek organizēts elastīgi, pielāgojoties studentu individuālajām vajadzībām, interesēm un profesionālajiem mērķiem. Liela nozīme tiek piešķirta ansambļu darbam, regulārai koncertpraksei un radošai sadarbībai.

Ritma nodaļas mācību process Mecas konservatorijā

Ritma nodaļā mācību process balstās uz kolektīvo muzicēšanu kā centrālo izglītības formu. Mobilitātes laikā tika novērots, ka:

- ansambļa darbs ir mācību procesa pamats;
- individuālās instrumenta nodarbības ir cieši integrētas ansambļu darbā;
- improvizācija ir neatņemama mācību sastāvdaļa visos līmeņos;
- pedagogs darbojas kā mentors un līdzmuzicētājs;
- regulāra refleksija un atgriezeniskā saite ir ikdienas mācību procesa daļa.

Ritma mūzika tiek mācīta kā dzīvs, mainīgs un sociāls process, uzsverot groove, time sajūtu, klausīšanos un savstarpēju reakciju ansamblī.

Iekļaujošā izglītība un vecuma ierobežojumu neesamība

Mecas mūzikas konservatorijā mācību procesā ir iekļauti iekļaujošās izglītības principi. Studijas ir pieejamas studentiem ar dažādu muzikālo pieredzi, sagatavotības līmeni un sociālo kontekstu. Ritma nodaļā tiek veidota droša un atbalstoša mācību vide, kur kļūdas tiek uztvertas kā dabiska mācīšanās procesa sastāvdaļa.

Būtiska atšķirība no Latvijas mūzikas vidusskolu sistēmas ir vecuma ierobežojumu neesamība. Mecas konservatorijā tiek īstenots mūžizglītības princips, ļaujot studēt gan jauniešiem, gan pieaugušajiem dažādos dzīves posmos. Vecuma daudzveidība tiek uztverta kā resurss, kas bagātina ansambļu darbu, muzikālo domāšanu un pieredzes apmaiņu.

Latvijas mūzikas vidusskolu ritma nodaļu prakse

Latvijas mūzikas skolās un mūzikas vidusskolu ritma nodaļās mācību process pārsvarā ir strukturēts un normatīvi noteikts. Liels uzsvars tiek likts uz individuālo instrumenta apguvi, tehnisko sagatavotību, eksāmenu un konkursu prasību izpildi. Ansambļu darbs un improvizācija bieži ieņem sekundāru lomu un ir pakārtoti individuālajiem sasniegumiem.

Turklāt Latvijas sistēma lielā mērā ir orientēta uz konkrētām vecuma grupām, kas ierobežo iespējas pilnvērtīgi iesaistīties profesionālajā mūzikas izglītībā vēlākos dzīves posmos.

Salīdzinājums starp Latvijas mūzikas vidusskolām un Mecas konservatoriju

Ansambļa loma. Mecas konservatorijā ansamblis ir mācību procesa pamats, Latvijā – bieži papildinošs elements.

Ritma izjūtas attīstīšana. Mecas konservatorijā tā tiek attīstīta caur praktisku muzicēšanu, kur būtiska ir iesaiste džemesesiju vidē; Latvijā – pārsvarā individuāli, taču tas atkarīgs no pilsētas un skolas vides.

Iekļaušana un vecums. Mecas konservatorijā nav vecuma ierobežojumu, Latvijā sistēma pārsvarā ir vecumposmos strukturēta.

Labās prakses, ko iespējams pārņemt Latvijā

Mobilitātes laikā identificētās labās prakses:

- regulāras improvizācijas un džemesesiju nodarbības;
- groove un time izjūtas attīstīšana praktiskā vidē;
- audzēkņu aktīva iesaiste repertuāra izvēlē;
- iekļaujošas mācību vides veidošana;
- elastīgāka pieeja vecumam un iepriekšējai pieredzei.

Mobilitātes ietekme uz manu darbu kā ritma nodaļas vadītājam

Pēc mobilitātes plānots:

- pārskatīt ritma nodaļas mācību prioritātes;
- palielināt ansambļu darba īpatsvaru;
- ieviest regulāras improvizācijas nodarbības;
- veicināt pedagogu sadarbību nodaļas ietvaros;
- pakāpeniski ieviest iekļaujošākas un elastīgākas mācību pieejas.

Secinājumi

Erasmus+ mobilitāte Mecas mūzikas konservatorijā sniedza būtisku profesionālo pienesumu, apliecinot, ka ansambļa darbs, improvizācija, iekļaujoša izglītība un mūžizglītības princips ir būtiski faktori mūsdienīgā ritma mūzikas izglītībā. Apvienojot Latvijas mūzikas vidusskolu akadēmisko pamatu ar Mecas konservatorijas praktisko un iekļaujošo pieeju, iespējams būtiski pilnveidot ritma nodaļu darbu Latvijā.

5. Oskars Nejs

Džeza sitaminstrumentu skolotājs

Mobilitātes mērķis un konteksts

Erasmus+ mobilitātes brauciens uz Mecas mūzikas konservatoriju Francijā bija vērsts uz profesionālās pilnveides iespējām, paplašinot manu skatījumu uz sitaminstrumentu spēles pedagogiju, mūzikas izglītības organizāciju un mācību procesa norisi citā kultūrvīdē. Galvenais ieguvums bija iespēja klātienē vērot mūzikas nodarbības, iepazīt Francijas profesionālās mūzikas izglītības sistēmu un salīdzināt to ar praksi Latvijā.

Pedagoģiskās prakses novērojumi

Vērojot nodarbības Mecas mūzikas konservatorijā, īpaši vērtīga bija pasniedzēju pieeja mācību procesam – strukturēts darbs, augsta prasību līmenis un vienlaikus cieņpilna, radošu brīvību veicinoša atmosfēra.

Sitaminstrumentu nodarbībās tika akcentēta ne tikai tehniskā meistarība, bet arī muzikālā domāšana, stila izpratne un individuāla interpretācija.

Jaunas perspektīvas un profesionālā izaugsme

Šī mobilitāte bija ļoti vērtīga manam pedagoģiskajam darbam. Vērojot mūzikas nodarbības Francijā, ieguvu jaunas idejas par mācību procesa organizēšanu, darba tempu, atgriezeniskās saites sniegšanu audzēkņiem un profesionālās disciplīnas veidošanu. Redzētais mudināja kritiski izvērtēt arī savu līdzšinējo pedagoģisko praksi un domāt par jauniem attīstības virzieniem Ventspils Mūzikas vidusskolā.

Darba vide un kultūras pieredze

Ne mazāk nozīmīga bija iespēja iepazīt atšķirīgu darba vidi un kultūru. Mecas mūzikas konservatorijā valda profesionāla, mērķtiecīga un starptautiski orientēta atmosfēra, kur liela nozīme tiek piešķirta gan individuālajai atbildībai, gan savstarpējai sadarbībai.

Dzīvošana un darbs citā kultūrvidē paplašināja manu izpratni par pedagoga lomu, komunikāciju ar kolēģiem un studentiem, kā arī par mūzikas izglītības vietu plašākā kultūras kontekstā. Šī pieredze veicināja arī personisko izaugsmi, elastību un atvērtību jaunām idejām.

Secinājumi un ieguvumi skolai

Erasmus+ mobilitātes brauciens uz Mecas mūzikas konservatoriju sniedza būtisku pievienoto vērtību gan manai profesionālajai darbībai, gan Ventspils Mūzikas vidusskolas attīstībai kopumā. Iegūtās zināšanas un novērojumi var tikt izmantoti mācību satura pilnveidē, pedagoģisko metožu dažādošanā un skolēnu motivācijas stiprināšanā.

Šī pieredze apliecina, ka starptautiska mobilitāte ir nozīmīgs instruments pedagogu profesionālajai izaugsmei, jaunu perspektīvu iegūšanai un skolas internacionalizācijas veicināšanai.

6. Krists Daubaris

Džeza trombona un mūzikas teorijas skolotājs

Labās prakses atskaite

Šī atskaite apkopo būtiskākās atziņas no mana Erasmus+ brauciena, kura mērķis bija gūt pieredzi džeza pedagoģijā, iekļaujošā izglītībā un ilgtspējīgā skolas vadībā. Mecas konservatorija sniedza ieskatu praktiskā, pieredzē balstītā mācību procesā.

Mobilitātes laikā nodarbojos ar sekojošām aktivitātēm:

Novērojumi

Novēroju un analizēju, kā džeza mācīšana tiek integrēta praksē. Galvenā atziņa: regulāras, atvērtas džemesijas ar dažādu paaudžu mūziķiem ir spēcīgākais instruments improvizācijas un ansambļa prasmju attīstībā. Šo pieeju varu tieši pārnest uz savu skolu.

Iepazinos, kā konservatorija darbojas kā daļa no plašākas kopienas, piedāvājot izglītību bērniem, pusaudžiem un pieaugušajiem vienuviet. Šis modeļa elastīgums un atvērtība ir vērtīgs piemērs stratēģiskai attīstībai.

Ieraudzīju iekļaušanu darbībā: no instrumentu pielāgošanas līdz mācību programmu individuālai korekcijai. Audzēkņu aktīvā iesaiste džemesiju norisē parādīja reālu līdzdalības kultūru. Šīs prakses ir tieši pielāgojamas mūsu kontekstā.

Iekļaujoša vide un individuālā pieeja

Pirmā lieta, kas pārsteidza, bija patiesi individualizētā pieeja. Džeza ansambļa nodarbībā aktīvi piedalījās aklis students, izmantojot ģitāru ar speciālām atzīmēm uz grifa – vienkāršs risinājums, kas atver durvis pilnvērtīgai līdzdalībai. Skolotāji nepārprotami pazina katra skolēna spējas. Piemēram, viena klavieru stunda bija pielāgota bijušam orķestra komponistam, cita – profesionālam trombonistam, koncentrējoties uz viņa vājākajām zonām. Šeit iekļaušana nav tikai politika, bet ikdienas rīcība, ko centīšos vēl vairāk integrēt savā darbā.

Džeza kultūra un starppaaudžu saikne

Visvairāk iedvesmojošs bija skolas dzīves pulss ārpus formālām stundām. Katru otro ceturtdienu notiek oficiālas džemesijas koncertzālē, bet katru nedēļu – neformālas tikšanās dažādās pilsētas vietās. Šajās sesijās kopā spēlēja pašreizējie skolēni, pasniedzēji un absolventi – daži no tiem jau pieauguši un pat sirmā vecumā. Šī tradīcija rada nepārspējamu vidi mūzikas apguvei, kur teorija un prakse saplūst dabiski. Tā ir tā kultūra, kuru vēlos veicināt: radīt vietu un telpu, kur mūzika notiek no iekšējas vajadzības, nevis tikai kā mājasdarbs.

Zaļā domāšana un praktiskas darbības

Ilgspējība šeit ir acīmredzama, nevis tikai sauklis. Visur skolā – atkritumu šķirošanas konteineri un informatīvi materiāli. Gudrs risinājums: orķestra partitūras tiek glabātas kā vienīgais oriģināls skolas bibliotēkā. Tas novērš bezjēdzīgu papīra tērēšanu un aicina pieņemt apzinātus lēmumus. Šo pragmatisko pieeju noteikti ieviesīšu savā darbā, sākot ar resursu pārvaldību.

Ko atvedu atpakaļ? Konkrētas idejas

1. Ieviest regulāras, atvērtas džemesijas skolā, mudinot studentus pašiem piedāvāt repertuāru.
2. Aktīvāk izmantot vienkāršus instrumentu un prasmju pielāgojumus, lai nodrošinātu iespējas visiem.
3. Centralizēt partitūru glabāšanu un popularizēt to digitālo lietošanu.
4. Aicināt absolventus un pieaugušos mūziķus dalīties projektos, veidojot dzīvāku kopienu.

Secinājums

Mecas konservatorija man parādīja, ka kvalitatīva izglītība rodas, kad uzticas skolēniem, pielāgojas viņu vajadzībām un rīkojas praktiski. Šīs vērtības ir pamatā manai nākotnes darbībai.

7. Kristers Lauriņš

Džeza saksofona skolotājs

Labās prakses atskaite

Erasmus+ mobilitātes uz Mecu mērķis bija stiprināt starptautisko sadarbību un veicināt profesionālo kompetenču attīstību, īpašu uzmanību pievēršot mūzikas izglītības kvalitātei un ilgtspējīgai attīstībai. Mobilitātes laikā tika izvirzīti šādi mērķi:

1. Sadarbības un sadraudzības veidošana ar Mecu konservatoriju, lai izveidotu ilgtermiņa partnerību, veicinātu pieredzes apmaiņu un radītu pamatu turpmākiem kopīgiem projektiem, tostarp studentu un pedagogu mobilitātēm.

2. Pieredzes gūšana džeza pedagoģijā, iepazīstot Francijas profesionālās mūzikas izglītības pieeju, mācību metodes, darba formas ar dažāda līmeņa izglītojamajiem, kā arī ansambļu un improvizācijas prakses organizēšanu.

3. Iekļaujošās izglītības principu izzināšana un praktiskā pielietošana, pievēršot uzmanību tam, kā Mecas konservatorijā tiek nodrošināta pieejama, atbalstoša un individuālajām vajadzībām pielāgota mācību vide visiem izglītojamajiem.

4. Zaļā kursa un ilgtspējas principu integrēšana izglītības procesā, iepazīstot videi draudzīgus risinājumus institūcijas ikdienas darbībā un mācību organizācijā, kā arī veicinot izpratni par atbildīgu resursu izmantošanu.

Mobilitātes norise

Erasmus+ mobilitāte norisinājās trīs dienu garumā, ciešā sadarbībā ar Mecas konservatoriju. Mobilitātes laikā notika tikšanās ar Mecas konservatorijas skolas vadību un pedagogiem, kurās tika apspriesta mācību procesa struktūra, pedagoģiskās pieejas, aktuālās problēmas un institūcijas attīstības mērķi. Šīs diskusijas sniedza padziļinātu ieskatu Francijas mūzikas izglītības sistēmā un veicināja savstarpēju izpratni par līdzībām un atšķirībām starp izglītības praksēm.

Būtiska mobilitātes daļa bija individuālo un grupu nodarbību vērošana. Tas ļāva iepazīt dažādas mācību metodes, pedagogu un studentu sadarbības formas, kā arī praktiskus risinājumus mācību satura pielāgošanai izglītojamo vajadzībām.

Papildus profesionālajām aktivitātēm mobilitātes laikā tika iepazīta Mecas pilsēta, tās vēsture un kultūras vide, kas sekmēja starpkultūru izpratni un ļāva labāk kontekstualizēt uzņemotās institūcijas darbību vietējās kultūrvides ietvaros.

Kopumā mobilitātes norise nodrošināja līdzsvaru starp profesionālo pilnveidi un kultūras pieredzi, veicinot kvalitatīvu pieredzes apmaiņu un stiprinot sadarbību ar Mecas konservatoriju kā uzticamu Erasmus+ partneri.

Gūtā pieredze un pārņemamās prakses

Mobilitātes laikā gūtā pieredze sniedza būtiskus profesionālos un metodiskos ieguvumus, kā arī ļāva identificēt vairākas labās prakses, kuras iespējams pārņemt un integrēt manā ikdienas pedagoģiskajā darbā.

Džeza nodaļas mērķtiecīgā un vienotā pieeja. Mecas konservatorijas džeza nodaļā ir skaidri definēts kopīgs mērķis, uz kuru tiek virzīti visi mācību priekšmeti un pedagoģiskās aktivitātes. Mācību saturs ir savstarpēji saistīts un papildinošs, nodrošinot studentiem konsekvētu un loģisku attīstības ceļu. Īpaši pozitīvi vērtējama pedagogu savstarpējā sadarbība – pedagogi darbojas kā vienota komanda, nevis katrs atsevišķi. Šādu nodaļas iekšējo sadarbības modeli ir vēlme ieviest arī savā profesionālajā ikdienā.

Aktīva kultūrvides veidošana pilsētas līmenī. Skolā un Mecas pilsētā kopumā bija jūtama cieša sadarbība starp mācību iestādi, pedagogiem un dažādām kultūras institūcijām. Tiek rīkoti regulāri studentu, pedagogu un profesionālu mūziķu koncerti, kā arī neformālas džemesesijas, kurās studenti piedalās ar lielu interesi un gaida iespēju uzstāties. Šāda aktīva un dzīvīga kultūras vide ne tikai veicina studentu profesionālo izaugsmi, bet arī stiprina pilsētas kultūras vidi un sabiedrības iesaisti.

Iekļaujoša un atbalstoša mācību vide. Mecas konservatorijā mācību vide bija pielāgota arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Pedagogi apzināti pievērš uzmanību tam, lai ikviens izglītojamais, tostarp personas ar dažāda veida invaliditāti, varētu iegūt kvalitatīvas zināšanas un prasmes. Skolā strādā speciālists, kura uzdevums ir sniegt pedagogiem profesionālu atbalstu un konsultācijas iekļaujošās izglītības jautājumos, nodrošinot nepieciešamās zināšanas un metodisko palīdzību.

Līdzfinansē Eiropas Savienība

Mūžizglītības principu īstenošana. Skolā netika novēroti vecuma ierobežojumi izglītojamajiem, kas apliecina mūžizglītības principu praktisku īstenošanu. Šāda pieeja ļauj piesaistīt plašāku studentu loku un var kalpot kā risinājums situācijās, kad samazinās tradicionālā vecuma studentu skaits, vienlaikus veicinot skolas ilgtspēju.

Zaļā kursa ievērošana un ilgtspējīgi risinājumi. Gan skolā, gan pilsētvidē bija novērojami uzskates materiāli un konteineri atkritumu šķirošanai. Mācību procesā tiek izmantoti atkārtoti lietojami nošu un mācību materiāli, tādējādi samazinot pārmērīgu kopēšanu un drukāšanu. Šādi ilgtspējīgi risinājumi veicina atbildīgu resursu izmantošanu un atbilst Erasmus+ programmas zaļā kursa prioritātēm.

Secinājums

Kopumā Erasmus+ mobilitāte uz Mecu bija ļoti vērtīga un profesionāli bagātinoša pieredze, īpaši man kā jaunam pedagogam. Mobilitātes laikā gūtās zināšanas, novērojumi un pieredzes apmaiņa sniedza jaunas idejas un praktiskus risinājumus ikdienas pedagoģiskā darba uzlabošanai, kā arī manas mūziķa karjeras attīstīšanai.